

KYNOLOGIN KYNÄSTÄ - huhtikuu 2023

YHDISTYKSEMME ON VIRALLISESTI 10-VUOTIAS

Tänään (4.4.2023) on suuri juhlapäivä, kun Suomen lippu vedetään NATO:n päämajan salkoon. Presidenttimme joukkoineen on tehnyt mahtavan NATO:oon - liittymisprosessissa. Onnittelut hänelle ja muille neuvottelijoille myös vammaiskoiraväen taholta.

Opaskoiran Joulu ry hyväksyttiin yhdistysrekisteriin 10.4.2013. *Opaskoiran Joulu -kirja* alkoi ilmestyä vuotta aikaisemmin, kun oli olevinaan kiire aloittaa uuden aviisin teko, jotta saataisiin koirakansan luettavaksi kirjoituksia mm. suomalaisbaltialaisesta opaskoiratoiminnasta.

Vuonna 1991 opaskoirien täydennyskoulutustoiminta oli jo vilkasta ja yhä enemmän alkoi *Opaskoirayhdistys* järjestää yhteyshenkilöidensä vetäminä viikonlopun ja myöhemmin jopa viikon mittaisia täydennyskoulutuskursseja opaskoirankäyttäjille. *Peesari*-sanaa alettiin mutustella yhteyshenkilöiden suussa ja se vakiintuikin yleisesti käyttöön tarkoittaen Opaskoiran käyttäjän vapaaehtoista ”perässäkulkijaa” koulutus-, ym. tilaisuuksissa. Vuosi vaihtui ja Helsingin seudun kerholla oli koulutustapaaminen Uudenmaankadulla ruotsinkielisten näkövammaisten toimistolla. Opaskoirayhdistys oli päättänyt aloittaa tiedotusluontoisen lehden julkaisemisen. Lehti jaettaisiin peesareille ja muulle opaskoiraväelle. Mikäpä sitten lehdelle nimeksi? Hesan yhteyshenkilö oli **Merja Hanski** ja muistini mukaan hän ehdotti, että nimeksi annettaisiin *Peesi*. Nimi tuntui heti sopivan paikallaoleville. Peesi-lehti (nykyinen Valjaissa-lehti) alkoi ilmestyä kuusi kertaa vuodessa vuoden 1992 alusta lähtien.

Vuonna 1992 tapahtui muutakin. *Kansainvälisen opaskoiraliiton* nimeämää *Kansainvälistä opaskoirapäivää* vietettiin ensimmäisen kerran huhtikuun 24. päivänä. Ajankohdaksi oli määritelty vuosittain aina huhtikuun viimeinen keskiviikko. Opaskoirakoulun viisi kouluttajaa ja eläintenhoitaja matkustivat Ruotsiin pari päivää ennen ensimmäistä kv. opaskoirapäivää tutustumaan sikäläiseen opaskoiratoimintaan. Ruotsista sitten palattiin kv. opaskoirapäivänä Opaskoirakoululle, jossa juhlan kunniaksi koulun johtaja **Jarmo Huhkio** veti kanssamme Suomen lipun salkoon. Uuteen kalenteriinsa Opaskoirayhdistys päätti

nimetä kv. opaskoirapäivän nimipäiväsankariksi Opaskoirakoulun ensimmäisen sotasokeille luovutettaman koiran, jonka nimi oli *Turre*. Vasta myöhemmin havaittiin, ettei tulevaisuuden Turrenpäivä kovin usein osu keskiviikoksi. Mutta päätetty mikä päätetty!

Koitti vuosi 1993 ja syyskuun Peesi-lehdessä oli Opaskoirayhdistyksen laatima kutsu tulla perustamaan *Peesarikerhoa* 6. marraskuuta. Niin tapahtuikin ja kerhon ensimmäiseksi puheenjohtajaksi nimettiin **Heikki Saastamoinen**. Heikki totesi kerhonsa olevan ”löyhä, puolivillainen yhteenliittymä, joka toimii läheisessä yhteistyössä Opaskoirayhdistyksen kanssa ilman mitään erityisiä sääntöjä”. Kotimaan opaskoiratapaamisten lisäksi ovat peesarit olleet mukana järjestämässä myös opaskoirien koetoimintaa ja muutaman kerran maaotteluita yhteistyössä Viron ja Latvian kanssa.

Kahden viikon kuluttua on *Opaskoiran Joulu ry:n* vuosikokous ja 10-vuotisen virallisen toimintamme kunniaksi juomme hyvien ystäviemme kanssa kahvit. Jäsenmäärämme on viime kokouksen jälkeen tuplaantunut, se on nyt yhteensä 20 henkilö- ja perhejäsentä. Koska emme juuri harrasta muuta kuin kirjallista toimintaa, katsomme ”pienissä puitteissa” ja ”matalalla profiililla” tapahtuvan toiminnan olevan järkevää. Perustehtäväksemme määrittelimme yhdistystä perustettaessa, että keräisimme opaskoirahistoriaa talteen arkistoihin ja julkaistavaksi. Mahdollisen taloudellisen tuottomme päätimme jakaa opaskoiratoiminnan hyväksi. Muistan, kun ”*medianevoksemme*” **Alin** kanssa tutkimme mahdollisuuksia, millä saisimme perusteilla olevan *Opaskoiran Joulu* -kirjan tuottamaan sen verran rahaa, jotta voisimme tukea puolestamme baltialaissuomalaista yhteistyötä ja muuta sellaista opaskoiratoimintaa, jota mikään muu taho ei rahoita. Kävimme läpi kaikki vaihtoehdot R-kioskimyyntiä ja Lehtipisteitä myöten. Totesimme, että ”oma apu on paras apu”. Kirjan tekoon osallistuville ja yhdistyksen taloudenhoitajalle aloimme maksaa pientä korvausta tekemisistään ja loput työt teimme itse. **Juha-merkkinen** ”*koirayleismies eli kynologi*” kokosi kirjat, kirjoitti myytävien kirjojen postituskuoriin lähettäjän ja vastaanottajan tiedot, laskutti sekä nuoli postimerkit, jolloin säästyivät postin nuolemislisä, joka on neljä senttiä lähetykseltä. Parhaaksi tulonlähteeksi on osoittautunut kirjamme ilmoitusmyynti, jonka suorittamiseen itsellämme ei taito alussa riittänyt. Ali tiesi siihen tehtävään sopivan yrityksen ja hyvin on homma hoitunut, kuten myös irtonumeromyynti, johon ”*rahavaraston hoitajamme*” **Aleksanteri Herttuainen** paneutuu varsinaisen työnsä ohessa. Kirjoja on julkaistu nyt 11 vuosikertaa ja seuraava painos on taas jouluksi tulossa. Useat juttujen kirjoittajat ovat näkövammaisia ja hyviä juttuja he ovat tehneet.

Julkaisemme pian yhdistyksemme uudet kotisivut, jolloin myös toimintamme juttuarkisto avautuu. Uudet sivut ovat nykyisiä sivuja hieman suppeammat.

JUTTUARKISTO -otsikko lisätään ja pari vuotta sitten KYNOLOGIN KYNÄSTÄ - otsikon alle teemme edelleen juttuja koiramaailman menosta. Nettiosoitteemme pysyy ennallaan: www.opaskoiranjoulu.fi.

Tammikuussa nukkui pois tunnettu opaskoirankäyttäjä **Pekka Sinkkonen**. Hän tuli mukaan kuvioihimme 1980-luvulla näkönsä menetyksen seurauksena. Pekka oli syntynyt Viipurissa vuonna 1938. Hänellä ehti aktiivivuosinaan olla kaksi opaskoira. Leipätyönsä Pekka teki puolustusvoimissa. Eläkkeelle hän jäi *Kaartin pataljoonan* kuljetusupseerin tehtävästä. Kuultuaan ensi kerran sukunimeni, Pekka tiedusteli, oliko pataljoonan keittiössä aikaisemmin työskennellyt **Iida Herttuainen** sukulaiseni. Saatuaan myönteisen vastauksen Pekka totesi, että tätini Iida vastasi pataljoonan keittiöjoukoissa kahta vääpeliä!

Varmaan Kaartin pataljoonan pohjoisen sotaharjoitusreissujen ohessa Pekka innostui lapinmatkailuun: melontaan, patikointiin ja moottorikelkkailuun. Näkövammaisten, joista oli osa opaskoirankäyttäjiä, kanssa hän järjesti luontoretkiä myös Lappiin paikallisten ystäviensä avustuksella. Tukikohtana toimi Pekan kavereidensa kanssa rakentamat mökki ja kota Lokan kylässä. Yhteensä runsaat kymmenen vuotta Pekka järjesti myös näkövammaisten melontareissuja, jotka aloitettiin Tuusulanjärvellä ja Helsingin vesillä mm. itse tehdyllä kaksoiskajakilla. Pian käytiin myös Lapissa retkeilemässä Lokan tukikohdasta käsin. Sillä kertaa liikuimme jokiveneillä UKK-puiston läpi LUIRO-jokea pitkin joen yläjuoksulle, jossa kytkimme veneet puihin kiinni, jotta ne eivät karkaisi tulvivan virran mukana. Jatkoimme kävellen LUIRO-järven luontotukikohtaan saunomaan ja yöksi. Seuraavana päivänä sitten palasimme takaisin samaa reittiä.

Seurasivat uudet haasteet, joissa minäkin olin monesti näkövammaisten mukana. Ainakin kahdesti osallistuttiin *Suomi meloo*-tapahtumiin: Iisalmesta Kotkaan ja Kesälahdelta Kangasalle. Savonlinnasta melottiin Lappeenrantaan ja melontareissut kruunasi runsaan viikon mittainen ja täysin omatoiminen melonta Kustavista Ruotsin Grisslehamn:iin. Yövyimme teltoissa ja teimme retkimuonista sapuskaa. Minulla oli kunnia meloa Pekan parina. Kanoottimme oli superpitkä ja täyteen lastattu elin- ja majoitustarvikkeilla. Vastatuuleen etenimme kai välillä väsyneen näköisinä, jolloin ystävämme **Mika Witham** pisti matelemisemme epäsopivien melojen syyksi. Hän sanoi: ”Pitäisiköhän noita airoja vähän höylätä?!” Perille kuitenkin päästiin ja reissu oli jälleen todella hieno!

Erään melontatapahtuman yhteydessä Pekka yhdessä koiransa *Aatoksen* ja melojaystävämme **Olavi Mäkisen** kanssa esitteli opaskoiran avulla liikkumista Viron Tartosta tulleille virolaisille vieraillemme. Virossa ei siihen aikaan ollut ollenkaan opaskoiratoimintaa. Pekan ansiota oli, että teimme sittemmin opaskoiratyön esittelymatkan Tarttoon, jolloin mukana olivat myös *Opaskoirakoulun* johtaja **Jarmo Huhkio** ja viro-suomalainen, sittemmin opaskoiransa kanssa Suomeen muuttanut

näkövammaisen vaikuttaja **Osmo Salmi**. Siitä alkoi Opaskoirakoulun käynnistämänä Viron opaskoiratyö, jota on jatkunut yli 30 vuotta.

Monta muutakin ”keksintöä ja oivallusta” on Pekalta lähtöisin. Eräs niistä on opaskoiran nykyisten valjaiden prototyyppi. *Hullun lehmän taudin* vuoksi vallitsi aikoinaan nahkapula, jonka vuoksi piti keksiä valjaiden kaareen nahan osittain korvaava materiaaliratkaisu. Valjaiden tuli olla mielellään ”vanhan liiton” mukaan valkoiset eli muulle liikenteelle helposti havaittavat. - Eipä aikaakaan, kun Pekka jo käveli Aatoksensa kanssa Opaskoirakoululle kainalossaan valkoiset opaskoiran valjaat! Hän oli Uudenmaankadun suutarin kanssa suunnitellut aikaisempaa keveämmät ja sirommat valjaat, jotka oli valmistettu valkoiseksi läpivärjätystä nahkasta ja jousiteräksestä. Nahkaa kului kyseisten valjaiden valmistamiseen huomattavasti vähemmän kuin ennen. Taipuisa jousiteräs kaaren jäykisteenä piti hyvin muotonsa ja koirankäyttäjän yhteys valjaskäden kautta koiraan oli entistä parempi. Itse kävelin yli 20 vuotta käyttäen noita alkuperäisiä ”protovaljaita”, kunnes kaaren metalli väsyi ja meni poikki. Nyt *Zaigan koirakoululla* on menossa toinen sukupolvi kehittämiämme jousiteräsvaljaita, joissa valjaskaaren nahkamateriaali on korvattu valkoisella suihkuletkulla.

Pekka oli todella hieno kaveri ja yhteistyökumppani. Hän muutti myöhempiä eläkepäiviään viettämään Vantaan Jokivarresta vaimonsa **Liisan** kanssa tämän kotikonnuille Lappeenrantaan.

Juha Herttuainen